

Yritys-oppilaitosyhteistyön hyviä käytäntöjä

Työturvallisuuspäivän alueseminaari 26.4.2019 Mikkelissä

Sari Tappura, projektipäällikkö, TkT

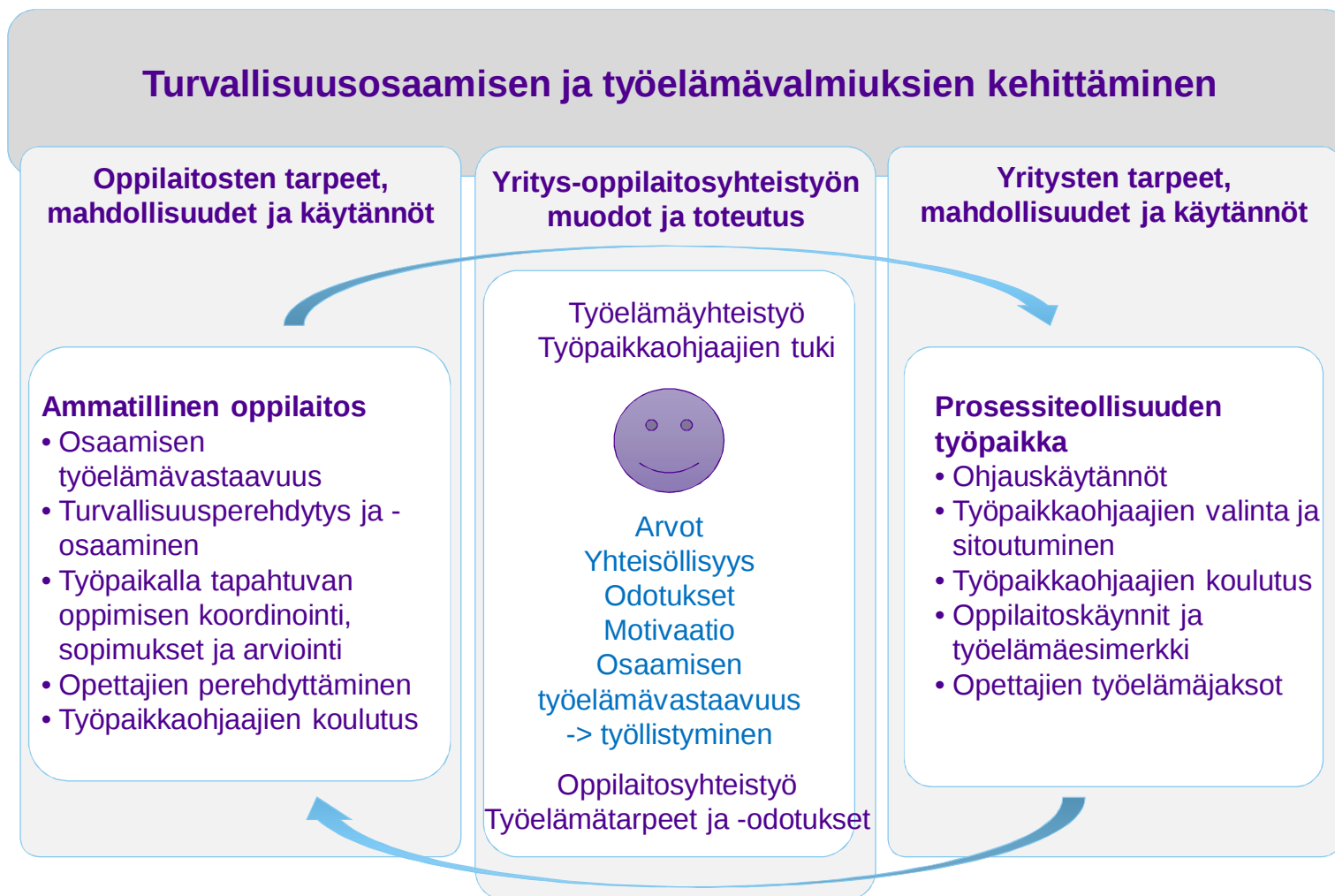
Nuoret ammattilaiset prosessiteollisuudessa (NuPro) -hanke

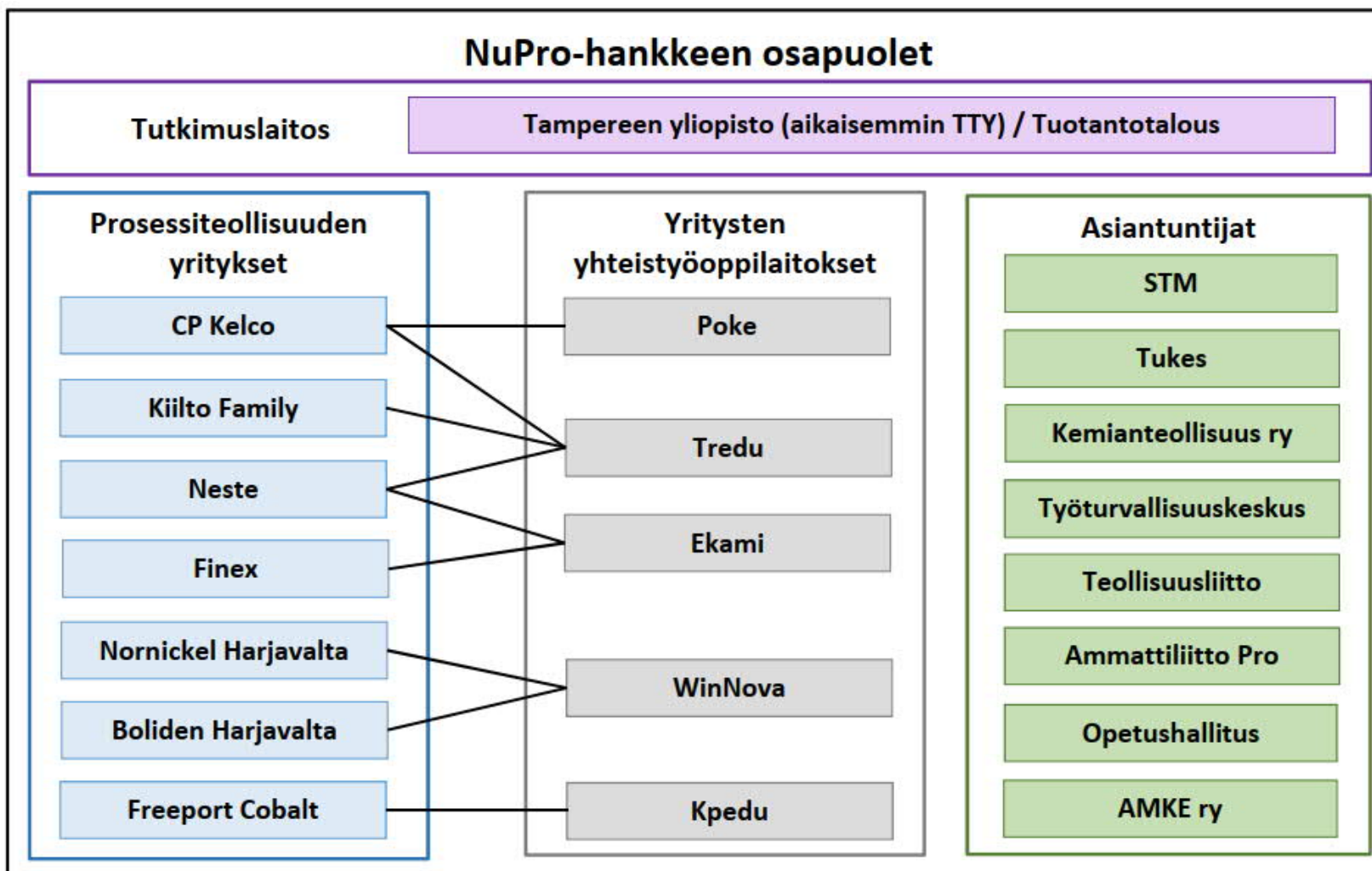
Turvallisuuden johtaminen ja suunnittelu

Tuotantotalous

research.tuni.fi/safety/

Nuoret ammattilaiset prosessiteollisuudessa (NuPro-hanke)

Kontekstina prosessiala

- ❑ Prosessi- ja kemianteollisuus on suuri työllistäjä
- ❑ Turvallisuuskriittisyys korostuu prosessiteollisuudessa
- ❑ Nuorille ja kokemattomille työntekijöille sattuu tyypillisesti enemmän vahinkoja kuin kokeneemmille
- ❑ Turvallista työskentelyä on tarpeen korostaa heti työuran alusta asti
- ❑ Turvallisuuskulttuuri ja osaaminen ovat keskeisiä tekijöitä prosessiturvallisuuden varmistamisessa yhä monimutkaisemmissa teollisuusympäristöissä
- ❑ Alan työntekijöiden ikääntyminen edellyttää uusien ammattitaitoisten työntekijöiden kasvattamista

Hyviä käytäntöjä yritysten näkökulmasta

- ❑ Työpaikkaohjaajat valitaan huolella ja tarjotaan heille koulutusta ohjausrooliin
 - Yrityskohtainen koulutus, jossa oppilaitos mukana
 - Yhteistyöpäivät, joissa ohjauskäytäntöjä kehitetään
 - Työpaikkaohjaajia riittävästi, jotta eivät kuormitu
- ❑ Työpaikalla oppisopimusohjaaja, joka toimii linkkinä oppilaitoksen, opiskelijoiden ja työnantajan välillä
 - Toimii opiskelijoiden lähitukena opinnoissa talon sisällä
 - Keventää työnjohtajan ja työpaikkaohjaajien työkuormaa
 - Parantaa tiedonkulkua työpaikan sisällä ja kertoo työntekijöille oppisopimuskoulutuksen järjestelyistä ja toimintatavoista
- ❑ Tehdään yhteistyösopimus oppilaitoksen kanssa ja pidetään aktiivisesti yhteyttä
 - Turvallisuusasiantuntijat käyvät oppilaitoksessa esittelemässä turvallisuuskäytäntöjä
 - Tiedotetaan opettajaa prosessimuutoksista

Hyviä käytäntöjä yritysten näkökulmasta

- ❑ Opettajan tuki ja pedagogista osaamista saatavilla
- ❑ Avataan tutkinnon perusteita, mitä ne tarkoittavat käytännössä
- ❑ Määritellään työtehtävät, joita kokemattomammat opiskelijat voivat tehdä
- ❑ Opiskelija osallistuu työpaikan turvallisuuskoulutuksiin ja –käytäntöihin
 - Poikkeama- ja vaaratilanteiden raportointi
 - Turvallisuuskierrokset, auditoinnit ja työsuojeluparit
 - Riskien arviointi
- ❑ Opiskelijoita voidaan hyödyntää esim. työohjeiden tekemisessä
- ❑ Jatkuva palaute sekä ohjauskeskustelu n. puolivälissä + loppukeskustelu
 - Kysytään myös opiskelijalta palautetta harjoittelusta

Kehittämistarpeita yritysten näkökulmasta

- ☐ Uudet toimintatavat ovat tuntemattomia yrityksissä (erityisesti oppisopimus)
- ☐ Tarvittaisiin tietoa siitä, mitä opiskelija jo osaa ja mitä voi edellyttää
- ☐ Nuoria työntekijöitä (alle 18-v.) koskevat ilmoituskäytännöt epäselviä
- ☐ Miten voitaisiin lisätä opettajien työelämäjaksoja?
- ☐ Työntekijöistä halutaan moniosaajia
- ☐ Tarvetta alueelliseen yhteistyöhön
- ☐ Oppilaitoksessa pitäisi olla samanlaiset turvallisuuskäytännöt kuin yrityksissä (esim. vaaratilanneilmoitukset, riskien arvioinnit, turvallisuuskierrokset)
- ☐ Ohjausta pyöritetään työpaikalla pienellä porukalla
- ☐ Tarvitaan enemmän ohjausosaamista
- ☐ Tieto opiskelijoista ei aina kulje työpaikalla

Turvallisten työtapojen oppiminen – oppilaitoksessa vai työpaikalla?

Turvallisten työtapojen oppiminen

– oppilaitoksessa vai työpaikalla?

- ❑ Yritykset odottavat opiskelijoilta perustason turvallisuusosaamista
 - ”Prosessiäly”: prosessin ymmärtäminen, paineen hallinta, hälytyksiin reagoiminen, yms.
 - Turvallisuuskäytännöt (mm. riskien arviointi, havainnot, kierrokset)
 - Kemikaalitietous (mm. ominaisuudet, vaarat ja suojautuminen KTT:ssa)
 - Suojainten käyttö
 - Turvallisuusajattelun edistäminen
 - Ohjeiden noudattaminen
 - Havainnoista ilmoittaminen
 - Oman roolin ymmärtäminen, oman tekemisen vaikutukset muihin
 - Muiden töiden turvallisuusvaatimukset (mm. nostotyöt, korkealla työskentely, erottaminen, suljettu tila, ATEX, GMP)

Turvallisten työtapojen oppiminen – oppilaitoksessa vai työpaikalla?

- ❑ Yrityskohtaiset turvallisuusvaatimukset tulevat perehdytysvaiheessa
 - Turvallisuusarvot, –ohjeet ja -järjestelmät
 - Työpaikan riskit ja niihin varautuminen
 - Henkilönsuojaimet
 - Toiminta hätätilanteessa
 - Työlupakäytäntö

Harjoittelijoiden osalta koko harjoittelujakso on perehdyttämistä. He saavat kyllä tehdä töitä normaalisti, mutta työskentelyä valvotaan.

Esimerkkejä perehdyttämisestä

"Oli prosessin käynnistys, niin opastaja lähti pois siitä. Ja anto opiskelijan ite tehdä ja ratkoa niitä ongelmia. Sovittiin näin tämän kaverinkin kanssa, että sitä ei jätetä yksin missään tilanteessa. Opastajalle sanoin että kato jostain muulta koneelta, että ei mennä kiville kumminkaan." Haastateltu työnjohtaja

"Hyvinkin selvästi (tuodaan esille), että meillä ei missään tapauksessa moneen vuoteen, vaikka olis mimmonen astronautti, niin ei pääse sinne valvomohommiin."

"Sehän on kuitenkin kaikkien osapuolien tavoite, että (opiskelija) siitä valmistuis ja sais sen vakituisen työpaikan. Tää on ihan meidän ja työnantajan ja oppilaitoksenkin tavoite yhtäläinen."

"Otettiin opastaja ihan pelkästään opastamaan tätä kaveria. Ja näen sen helekatin hyvänä, kun tislaamo on hirveän vaativa. Oli hyvä opastaja. No kaverikin oli semmonen, että se otti vastaan, oli mielenkiintoa. Niin yhdessä kesässä, normaalisti, sanotaan (kestää) kolme vuotta tuo tislaamo, että jotenkuten hallitsee ne tilanteet. Niin se oli yks kesä, niin (kaverin) pysty jättämään itekseen."

Kiitokset!

sari.tappura@tuni.fi
research.tuni.fi/safety/